

¹Amerika Birleşik Devletleri'nde Sporda Çocuk Koruma Uygulamaları¹

Seda Nur TURHAL¹, Mustafa Yaşar ŞAHİN², Özgün PARASIZ²

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.1375034>

DERLEME

¹Avrasya Üniversitesi,
Spor Bilimleri Fakültesi,
Trabzon/Türkiye

²Gazi Üniversitesi, Spor
Bilimleri Fakültesi,
Ankara/Türkiye

Öz

Bu çalışmanın amacı; Amerika Birleşik Devletleri (ABD) spor sistemi içerisinde bulunan sporda çocuk koruma uygulamalarının, ABD'de görevli spor yönetimi örgütlerinin ilgili politika, yönetmelik ve uygulamaları üzerinden incelenmesidir. Tematik derleme deseninin kullanıldığı çalışmada literatüre dayalı Detaylı Kaynak Taraması metodu kullanılmıştır. Araştırma verilerine ABD'de ulusal çapta görev yapan spor örgütlerinin online ve basılı dergileri, kitapları, web sayfaları ve konuya ilişkin birincil kaynaklar incelenerek ulaşılmıştır. Araştırmadaki bulgulara göre; ABD Ulusal Olimpiyat Komitesi'nin (USOC), başta antrenörler, gönüllüler, sözleşmeli personeller ve yönetim kurulu üyeleri olmak üzere, çocukların katılım sağladığı spor organizasyonlarında yer alan herkesi kapsayan U.S. Center For Safesport isimli sporda çocuk koruma sistemi oluşturduğu görülmektedir. USOC, Safesport politikası kapsamında sporculara sağlanan korumayı, USOC Sporcu Güvenliği Programları için Asgari Standartlar Politikasını da oluşturarak tüm spor çevrelerine genişletmiştir. Sporcu koruma politikasının bir parçası olarak, kuruluşların, 18 yaş altı sporcularla düzenli temas halinde olan tüm antrenörlerin hem sabıka geçmişi kontrolünden geçmelerini hem de Safesport aracılığı ile sertifikalandırılmış olmalarını zorunlu kılmıştır. Amerika Birleşik Devletleri Olimpiyat ve Paralimpik Oyunları Komitesi (USOPC) ve Ulusal Yönetim Organları (NGB) ve Yerel Bağlı Kuruluşlar (LAO'lar) bu politika ve prosedürlere uymak zorundadır.

Sorumlu Yazar:

Seda Nur TURHAL
sedaturhal0@gmail.com

Anahtar Kelimeler: *Çocuk, Spor Yönetimi, Sporda Çocuk Koruma.*

Child Protection Practices in Sport in the United States

Abstract

The purpose of this study is to examine child protection practices in sport within the United States of America (USA) sport system through the relevant policies, regulations and practices of sport management organizations in the USA. The study utilized a thematic review design and a literature-based Detailed Literature Review method was used. The research data were obtained by examining online and printed journals, books, web pages and primary sources on the subject of sports organizations working nationally in the USA. According to the findings of the study, it is seen that the US National Olympic Committee (USOC) has established a child protection system in sport called U.S. Center For Safesport, which covers everyone involved in sports organizations where children participate, including coaches, volunteers, contracted staff and board members. The USOC has extended the protection afforded to athletes under the Safesport policy to the entire sporting community by establishing the USOC Minimum Standards for Athlete Safety Programs Policy. As part of the athlete protection policy, organizations are required to ensure that all coaches who have regular contact with athletes under the age of 18 undergo both a criminal background check and are certified through Safesport. The United States Olympic and Paralympic Games Committee (USOPC) and National Governing Bodies (NGBs) and Local Affiliated Organizations (LAOs) must comply with these policies and procedures.

Keywords: *Children, Sport Management, Child Protection in Sport.*

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
12.10.2023

Kabul Tarihi:
24.10.2023

Online Yayın Tarihi:
29.10.2023

¹ Bu çalışma 7-9 Ekim tarihleri arasında Trabzon'da düzenlenen 7.Uluslararası Akademik Spor Araştırmaları Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Giriş

Tarihin birçok döneminde toplumların karşılaştığı ciddi bir sorun olan istismar olgusu, çocukların ve gençlerin sağlığını, fiziki ve psikolojik gelişimini olumsuz yönde etkileyen bir kavramdır. Hem ülkemizde hem de dünyada her geçen gün artarak devam eden istismar olayları sağlık ve sosyal alanları kapsayan tıp, psikoloji, sosyoloji ve sosyal hizmetler gibi bilim dallarında araştırılmıştır ve araştırılmaya devam etmektedir.

Çocuk istismarı, Dünya Sağlık Örgütü tarafından "bir yetişkin tarafından bilerek veya bilmeyerek yapılan ve çocuğun sağlığı, fiziksel gelişimi ve psikososyal gelişimi üzerinde zararlı etkisi olan davranışlar" olarak tanımlanmaktadır. Çocuk istismarı, insan hayatında uzun süreli duygusal, fiziksel ve davranışsal zarara neden olabilir. Çocuk istismarı ve ihmali konusunda artan farkındalıkla birlikte, yirminci yüzyılın sonlarından itibaren bilimsel araştırmalar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bilimsel gelişmelere paralel olarak, dünya çapında hükümetler çocukları ihmal ve istismardan korumak için en etkili stratejileri aramaktadır (Aydın ve Gül, 2019).

Bununla birlikte dünyada her yıl milyonlarca çocuğun spora katılması, sporun kendine özgü doğası ve sporda profesyonelleşmenin erken yaşlarda başlaması sebebiyle, istismara dayalı potansiyel risk faktörleri okul, aile, sokak ve sosyal aktivite alanları ile birlikte spor çevrelerinde de yerini almıştır. Spor; insanların ruh sağlığını geliştirmede, kişiliğinin oluşmasında ve karakteristik niteliklerinin gelişmesinde katkı sağlayan, bilgi ve beceri terimlerini zenginleştirerek bireyin çevresine uyumunu kolaylaştıran bir olgudur. Aynı zamanda spor, insanları yakından ilgilendiren multidisipliner bir kavramdır. Bu sebeple spor; psikoloji, sosyoloji, fizyoloji, anatomi, biyomekanik gibi birçok bilim dalıyla etkileşim içerisindedir. Son yıllarda sosyal bilimlerde yapılan bilimsel araştırmalar, spor faaliyetlerinin daha çok sosyolojik ve psikolojik yönlerini ele almakta, sporun tüm boyutlarıyla gelişip ilerlemesinde büyük bir önem arz etmektedir (Çelik, Zengin ve Baş, 2017; Zengin ve Şentürk, 2022).

Özellikle sportif faaliyetler bünyesinde çok sayıda çocuk yer alması, antrenman, yarışma alanları ile konaklamalı organizasyonlarda genellikle yetişkinlerle yakın ilişki kuruluyor olması ve sporun denetimsiz doğası sebebiyle, spor ortamında çocuklar savunmasız kalabilmektedir. Spor eğitiminin içerisinde yer alan fiziksel temas ve çocukların kendine özgü var olan hassas yapıları nedeniyle, antrenörler ve onlarla çalışan diğer yetişkinler, kötü niyetli olmadan veya istemeyerek bile, çocuk istismarına neden olma riskiyle karşı karşıyadır. Bu durum ulusal çapta ve branşlar özelinde sporda çocuk koruma sistemlerinin gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Birçok gelişmiş ülke ve uluslararası kuruluşlar bu kapsamda çalışmalarını 90'lı yılların sonundan itibaren hızla başlatmış ve genişletmiştir (Parasız vd., 2015; WHO, 1999).

Dünya Sağlık Örgütü tarafından fiziksel, duygusal, cinsel ve ihmal olmak üzere dört başlık altında incelenen istismar türleri zamanla spor alanında da özelleştirilmiş ve antrenör, yönetici gibi spor ortamında yer alan tüm paydaşların farkındalığını artırmaya yönelik çalışmalar gün geçtikçe hız kazanmıştır (WHO, 1999).

Avrupa Birliği ülkeleri ve Avustralya, Amerika Birleşik Devletleri gibi birçok gelişmiş ülke ve hatta bazı Afrika ülkeleri, spor yönetimi ile ilgili kamu kurumları, spor federasyonları ve spor kulüpleri bünyesinde sporda çocuk koruma sistemi kurarak, antrenör ve yönetici gibi spor personelinin kapsayan düzenlemeler yapmışlardır. Ülkemizde ise son on yılda sporda çocuk koruma alanının da bazı federasyonlar özelinde çeşitli önemli gelişmeler yaşansa da maalesef hala ülke çapında yaygın ve etkin bir sporda çocuk koruma sisteminin bahsetmek mümkün değildir. Benzer şekilde Parasız ve arkadaşlarının 2015 yılında ilk örneğini gerçekleştirmesinin ardından bilimsel düzlemde sporda çocuk koruma ve sporda çocuk istismarı alan yazınında sınırlı sayıda araştırma gerçekleştirilse de ilgili Türkçe literatürün henüz yeterli sayı ve kapsamda çalışmaya sahip olmadığı görülmektedir. Bu bağlamda ülkemizde gerek kamuoyu bilincinin oluşturulması gerekse spor bilimleri camiasında konu hakkında farkındalığın artırılması için sporda çocuk koruma özelinde yapılan başta kavramsal araştırmalar olmak üzere tüm çalışmalar oldukça değerlidir.

Günümüzde uluslararası sportif başarılar açısından dünya sporunda en önde gelen ülkelerden biri olduğu gibi sporda çocuk koruma alanında en gelişmiş ve yaygın sistemlerden birine sahip olan ülke ABD'dir. Bu nedenle, çalışmada; Amerika Birleşik Devletleri (ABD) spor sistemi içerisinde var olan sporda çocuk koruma uygulamalarının, ABD'de görev yapan spor yönetimi örgütlerinin ilgili politika, yönetmelik ve uygulamaları üzerinden incelenerek Türkçe alan yazına kazandırılması ve ilgili araştırmacı ve uygulayıcılara katkı sağlayacak bir kaynak oluşturulması amaçlanmaktadır.

Gereç ve Yöntem

Sporda Çocuk Koruma uygulamalarını Amerika Birleşik Devletleri örneğinden hareketle inceleyen bu çalışmada, verilerin toplanması amacıyla literatüre dayalı detaylı kaynak taraması metodu çerçevesinde tematik derleme deseni kullanılmıştır. Bu amaçla araştırma verilerine ABD'de ulusal çapta görev yapan spor örgütlerinin online ve basılı dergileri, kitapları, web sayfaları ve konuya ilişkin birincil kaynakları incelenerek ulaşılmıştır. Belirli bir konunun yararlı bir özetini sunmanın yanı sıra, derleme makaleler araştırmacıların uzmanlık alanlarındaki gelişmelerden haberdar olmaları için çok önemlidir (Herdman, 2005).

Bulgular

Amerika Birleşik Devletleri'nde Sporda Çocuk Koruma Uygulamalarının Tarihsel Gelişimi

Amerika'nın karşı karşıya olduğu en önemli sorunlardan biri çocuk istismarı ve ihmalidir. Bu önemli konuya ABD Sağlık ve İnsan Hizmetleri Departmanı (HHS) Çocuk ve Aile İdaresi tarafından çeşitli açılardan yaklaşılmaktadır. Çocuk Bürosu, her çocuğun güvenliğini ve refahını korumak amacıyla çocuk istismarı ve ihmalini önleme girişimlerini geliştirmek için eyalet, ilçe ve yerel kuruluşlarla birlikte çalışmaktadır.

Henry Kempe'nin 1962 yılında Journal of the American Medical Association'da yayımlanan "hırpalanmış çocuk sendromu" başlıklı makalesi, çocuk istismarına ilişkin kamusal ve politik tartışmaların başlangıcını oluşturmuştur. Ayrıca, 1972 eğitim reformu sırasında kabul edilen Title IX federal kanunu ve cinsel taciz dâhil olmak üzere her türlü ayrımcılığın önüne geçilmeye çalışılmıştır. Title IX, beden eğitimi, spor, ders dışı etkinliklerin, güvenli ve sağlıklı bir şekilde yapılmasını sağlayarak tüm eyaletlerdeki ilkokul öğrencilerini ve yetişkinleri korumayı amaçlar (Lopiano ve Zotos, 2014). Sporda yüksek profilli istismar ve taciz olayları kapsamındaki sorunlara çözüm olarak, okul dışı amatör spor örgütlerini ve spor yetkililerini kapsayan devlet yasası çalışmaları yürütülmüş ve federal düzeyde 1974 yılında Çocuk İstismarını Önlemesi İşleyiş Yasası Child (Abuse Prevention and Treatment Act), düzenlenmesi yapılmıştır. Takip eden süreçte çocuk istismarı ve ihmaline ilişkin verilerin toplanması ve kamu yönetimine raporlanması amacıyla 1988 yılında gönüllü bir ulusal veri toplama ve analiz programı olarak Nationwide Child Abuse and Neglect Data System (NCANDS) kurulmuştur (Tunçer, 2018; ABD Report, 2013).

Title IX önlemlerinin bir sonucu olarak, okullarda ve kulüplerde çalışan gönüllüler de dâhil olmak üzere tüm görevlilerin istismarla ilgili sabıka geçmişlerinin incelenmesi başlatılmıştır. Ayrıca, birçok spor örgütünün de bu dönemde fiziksel, cinsel ve zihinsel istismarı önlemeye yönelik politikaları bulunmaktadır. Ancak okullar ve üniversiteler çatısı altındaki amatör spor kulüpleri ise bu düzenlemeye dâhil değildir ve Spor Bakanlığı ya da yetkili devlet kurumları tarafından yeterince izlenmemektedir (Lopiano ve Zotos, 2014).

Günümüzde ABD spor yönetim örgütleri Amerika Birleşik Devletleri Olimpiyat Komitesi (USOC) çatısı altında toplanmaktadır. Dolayısıyla ülkenin spor yönetim çatı örgütü USOC'tur. 2005 yılında USOC tarafından antrenör etik kodları oluşturularak antrenör ve sporcu arasında hiçbir ilişkinin yaşanmaması ve cinsel istismara sebebiyet verebilecek her türlü davranışın engellenmesi sağlanmıştır. Ancak, bu kodların yalnızca USOC programlarında yer alan antrenörleri kapsadığı ve diğer spor çevrelerin bu kodları uygulamalarının kendi istekleri doğrultusunda bırakıldığı

görülmektedir. 2010 yılın gelindiğinde ise güvenli spor alanı için oluşturulan çalışma grubu (Working Group for Safe Training Environments) oluşturdukları raporda en sonunda ABD’de çocukların katılım gösterdiği spor faaliyetlerini yöneten ve uygulayan tüm örgütlerin uyması gereken öneriler geliştirilmiştir:

1. Güvenli spor ortamlarının oluşturulmasında liderlik rolü üstlenilmesi,
2. Devletin davranışlarıyla çevreye örnek olması,
3. Sporda Ulusal Devlet Organları, kulüpler ve taban spor örgütleri tarafından uygulanabilecek merkezi bir eğitim ve öğretim kaynağı geliştirmesi,
4. Çevrimiçi ulaşılabilecek materyallerin sağlanması,
5. Güvenli spor ortamlarının oluşturulması ve standartlaştırması için devlet organları ile çalışılması,
6. Devlet organlarına cinsel ve fiziksel suiistimalleri engellemeye yönelik politikaların, uygulamaların ve araçların geliştirilmesini benimseterek, yine bu organlar tarafından taban spor örgütlerini benzer önlemleri almaya teşvik ettirmek (The USA Olympic Committee, 2010; Gurgis, 2021).

2010 Güvenli Eğitim Ortamları Çalışma Grubu raporuna dayanarak, "USOC, 2011 yılında, bilgi, eğitim ve kaynak sağlayarak spordaki suiistimalleri ele almak için sağlam bir program geliştirmekle görevlendirilen bir güvenli spor direktörünü işe almıştır. 2011 yılında gelindiğinde USOC, bu önerilerin uygulanması, denetlemesi ve sürekli eğitim programlaması, yönlendirmesi için Etik ve Spor Kurulu’nu oluşturmuştur.

Çalışma Grubu'nun toplanmasından ancak iki yıl sonra, 2012'de Olimpiyat Komitesi Güvenli Spor El Kitabı'nı kabul etmiştir. Çalışma Grubu'nun tavsiyelerini takiben USOC, Mart 2012'de Safesport girişimini başlatmıştır. Program, çalışanların güvenliğini artırmak için tasarlanmıştır. Ayrıca; çocuğun fiziksel, duygusal, cinsel istismarı, zorbalık ve taciz konularını ele alan USOC çalışanları, antrenörler, gönüllüler, sözleşmeli personeller ve yönetim kurulu üyeleri gibi spor ortamlarında yer alan kişileri kapsayan Safesport isimli kendi çocuk koruma politikasını oluşturmuştur. 2013 yılında ise USOC, Safesport'un çevrimiçi bir sürümünü başlatarak örnek politikalar ve eğitim materyalleri içeren programını yayınlamıştır. Böylece devlet-özel tüm spor organizasyonlarının belirlenen politikayı kendi kulüp ve birliklerin de uygulanmasına teşvik etmiştir (Lopiano ve Zotos, 2014).

USOC, ayrıca her Ulusal Yönetim Organı (NGB)'nin, Amerika Güvenli Spor Merkezi (US Center Safe Sport, USCSS)'nin, politikalarına ve prosedürlerine uyma gereksinimlerini açıklamıştır: 1 Ocak 2014'te USOC, Sporcu Güvenliği Programları için Asgari Standartlar Politikasını uygulamaya

koymuştur. Olimpiyat Komitesi yönetmeliğinin 8.7(1) bölümü ile bütün ulusal spor yönetim organlarının Safesport ile ilgili politikalara ve ayrıca Merkezin diğer ilgili politika ve prosedürlerine uyma zorunluluğu getirilmiştir. 2017 yılında Olimpiyat Komitesi asgari standartları bir adım ileriye götürerek NGB Sporcu Güvenliği Politikası geliştirerek değiştirmiştir. NGB Sporcu Güvenliği Politikası, ulusal yönetim organlarının, suiistimallerin (zorbalık, bezdirme ve taciz dâhil olmak üzere duygusal, fiziksel ve cinsel suiistimal) yasaklanması da dâhil olmak üzere belirli asgari standartları içeren bir sporcu güvenlik programı sürdürmesini ve en az iki yılda bir sabıka geçmişinin kontrol edilmesini gerektirmiştir (The USA Olympic Committee, 2018).

ABD Güvenli Spor Merkezi (The U.S. Center for SafeSport)

Ağustos 2013'te USOC, Soruşturma, Karar ve Yaptırımlara ilişkin bir Safesport Çalışma Grubu kurmuştur. Çalışma grubunun amacı "şu anda NGB'lerin kullanımına sunulan kaynakları araştırmak, sporda suiistimleri soruşturmak ve uygulamak için çeşitli modellere bakmak ve USOC'ye ileriye dönük net bir öneride bulunmaktır" (Team USA, SafeSport, 2013).

The U.S. Center for SafeSport birimi; Amerika Birleşik Devletleri'nde spor alanında cinsel istismar içeren davranışları denetleyen ve soruşturan ayrıca ABD Olimpiyat ve Paralimpik komitelerin bileşenlerinin düzenlediği etkinlikler, organizasyonlar, oyunlar için belirlediği Güvenli Spor Kurallarının olası ihlallerini soruşturma ve çözüme kavuşturma konusunda kendisine özel sınırlandırılmış yetkiye sahip, bağımsız ve kar amacı gütmeyen ulusal bir kuruluştur. Merkez ayrıca güvenli ve çocuk dostu spor ortamı yaratmak, sporda saygıyı teşvik etmek, istismarı önlemek için eğitim ve öğretim sağlamaktadır (USA Gymnastics Safe Sport Policy, 2019).

ABD Güvenli Spor Merkezi'nin web sitesi, kuruluşun 2017 yılında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki bir dizi yüksek profilli sporcuya kötü muamele vakasına yanıt olarak kurulduğunu belirtmektedir (U.S Center for SafeSport 2022). Merkez, sporda kötü muameleyi çözüme kavuşturma kapsamı ve yetkisi, Amerika Birleşik Devletleri Güvenli Spor Yasası mevzuatına dayanan, kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olarak kabul edilmektedir. Güvenli Spor Yasası, ABD Güvenli Spor Merkezi'nin sporcu koruma politikaları ve prosedürleri geliştirmesini ve uygulamasını, ayrıca sporda kötü muameleyi önlemek için eğitim ve öğretim sağlamasını gerektirmektedir. Merkez, ABD Hükümeti, Birleşik Devletler Olimpiyat ve Paralimpik Komitesi, ulusal yönetim organları, vakıflar ve bağışlar tarafından finanse edilmektedir.

Spor, genellikle katılımcıların olumlu büyüme ve gelişimi için faydalı bir yol olarak görülmekle birlikte, özellikle elit düzeyde sporcuların organizasyonlarda, metalaştırılması, ekonomik sömürüsü, madalya kazanan bir makine olarak görülmesi gibi çok sayıda insan haklarına da aykırı

sorunlara yol açtığı ve doping kullanımı, duygusal ve fiziksel istismar gibi bir çok kötü muameleye maruz kalarak sporcuların esenliğini tehdit eleştirilerine ve tespitlerine maruz kalmaktadır. (MacPherson vd., 2022; Parent ve Vaillancourt-Morel, 2020; Vertommen vd., 2016; Willson vd., 2022).

Genç Mağdurları Cinsel İstismardan Koruma ve 2017 Güvenli Spor Yetkilendirme Yasası (Protecting Young Victims from Sexual Abuse and Safe Sport Authorization Act of 2017), ABD Güvenli Spor Merkezi'ne (The U.S. Center for SafeSport), ABD Olimpik ve Paralimpik Hareketi içinde fiziksel, duygusal ve cinsel istismar dâhil olmak üzere istismarı önlemeye yönelik eğitim ve politikalar geliştirme yetkisi vermiştir. Federal yasa (Genç Mağdurları Cinsel İstismardan Koruma ve 2017 Güvenli Spor Yetkilendirme Yasası) ulusal yönetim organlarının ve paralimpik spor organizasyonlarının asgari olarak çocuk istismarının önlenmesine ilişkin tutarlı eğitimler sunmasını ve vermesini gerektirmiştir (U.S. Center for SafeSport, 2022).

Federal yasa, bu politikaların ABD Olimpiyat ve Paralimpik Hareketi bünyesindeki kuruluşların yetkisi altındaki tesislerde reşit olmayan bir amatör sporcu veya hem reşit olmayan hem de yasal vasisi olmayan sporcunun, bir yetişkin ile arasındaki gözlemlenemeyen ve kesintiye uğramayan bire bir etkileşimleri sınırlandırmak için makul prosedürler içermesini gerektirmiştir. Bu amaçla Merkez, Reşit Olmayan Sporcu İstismarını Önleme Politikalarını (Minor Athlete Abuse Prevention Policies, MAAPP) geliştirmiştir (U.S. Center for SafeSport, 2022).

Reşit olmayan Sporcu İstismarını Önleme Politikaları (2022)

Reşit olmayan Sporcu İstismarını Önleme Politikaları (Minor Athlete Abuse Prevention Policies, MAAPP), ABD Olimpik ve Paralimpik Hareketi için proaktif önleme ve eğitim politikalarının bir koleksiyonudur. Üç temel bileşeni vardır:

1. Olimpik ve paralimpik hareket kapsamında belirli yetişkin katılımcılar için eğitim gerektiren bir eğitim ve öğretim politikası.
2. Olimpik ve paralimpik hareket içindeki kuruluşların istismarı önlemek için uygulaması gereken, yetişkin katılımcılar ve reşit olmayan sporcular arasındaki bire bir etkileşimleri sınırlamaya odaklanan gerekli önleme politikaları.
3. Önerilen Önleme Politikaları.

Merkez, Reşit Olmayan Sporcu İstismarını Önleme Politikaları (MAAPP)'nı, Ulusal Yönetim Organlarına (National Governing Bodies, NGBs) (NGB'ler), Paralimpik Spor Organizasyonlarına (Paralympic Sport Organizations, PSO'lar), Yerel Bağlı Kuruluşlara (Local Affiliated Organizations, LAO'lar), ABD Olimpik & Paralimpik Komitesi (USOPC) ve bu politikaların uygulandığı diğer

bireylere federal yasa kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmelerinde yardımcı olmak amacıyla geliştirilmiştir. Bu kuruluşların bu politikaları tüm katılımcılarla ve reşit olmayan sporcuların ebeveynleri ile paylaşması gerektiğini belirtmiştir. Bu politikaları uygulayanların tüm sporcuların fiziksel ve bilişsel ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmasını istemiştir.

Bu politikalar Güvenli Spor Kuralları (SafeSport Code) ile birlikte uygulanmalıdır. Ayrıca kuruluşlara sporcu güvenliğini artırmada yardımcı olabilecek, başka kaynaklar da mevcuttur (Saul ve Audage, 2007). Federal yasa, Güvenli Spor Merkezi'nin bu politikalarına uyulmasını sağlamak için Ulusal Yönetim Organlarına (NGB) düzenli ve rastgele denetimler düzenlemiştir. Ayrıca, MAAPP 'ye uymanın USOPC' nin ve her bir NGB, LAO ve Yetişkin Katılımcının sorumluluğunda olduğunu belirtmiştir. Yukarıda bahsi geçen kuruluşlar kendi programlarında, yetişkin katılımcıların MAAPP ihlalleri için harekete geçebilir. Yetişkin katılımcıların da bu MAAPP hükümlerine uyma konusunda bağımsız bir sorumluluğu vardır ve bu hükümlerin ihlali, Güvenli Spor Kuralları kapsamında yaptırımlarla sonuçlanabilir.

Reşit olmayan Sporcu İstismarını Önleme Politikaları (MAAP), Safesport Kurallarından farklıdır. Güvenli Spor Kuralları (Safesport Code) istismarı önlemek için Reşit Olmayan Sporcu İstismarını Önleme Politikaları (MAAPP) ile birlikte çalışır. MAAPP kuruluşlar ve bireyler için proaktif önleme politikalarını içerirken, Safesport Kuralları (Safesport Code) bireyler için suistimal politikalarını içerir. Bununla birlikte, MAAPP ihlalleri Safesport Kurallarını ihlal edebilir ve ihlal edenlere yaptırım uygulanabilir (U.S. Center for SafeSport, 2022).

Yetişkin Katılımcılar için Zorunlu Çocuk İstismarını Önleme Eğitimi

Aşağıdaki Yetişkin Katılımcılar, Güvenli Spor Merkezi'nin çevrimiçi eğitimi ya da Güvenli Spor Merkezi'nin onaylı yüz yüze eğitimi aracılığıyla SafeSport Eğitimli Çekirdeği tamamlamalıdır:

- Reşit olmayan herhangi bir amatör sporcuyla/sporcularla düzenli teması olan yetişkin katılımcılar.
- Reşit olmayan herhangi bir amatör sporcu(lar) üzerinde yetkisi olan yetişkin katılımcılar.
- Bir NGB, Paralimpik Spor Organizasyonları (PSO), Yerel Bağlı Kuruluşlar (LAO) veya USOPC 'nin çalışanı veya yönetim kurulu üyesi olan yetişkin katılımcılar.

Yetişkin katılımcıların bu eğitimi reşit olmayan bir amatör sporcuyla düzenli temas başlamadan önce veya yetişkinin bu politikaya tabi olacağı yeni bir göreve başlamasından sonraki ilk 45 gün içinde tamamlaması gereklidir. Yukarıda listelenen yetişkin katılımcılar, SafeSport Trained

Core eğitimini tamamladıktan sonraki takvim yılından başlayarak yıllık bazda bir tazeleme kursunu tamamlamalıdır. Yetişkin katılımcıların her dört yılda bir SafeSport Trained Core eğitimini tamamlaması gereklidir. Sağlık hizmeti sağlayıcıları, SafeSport Trained Core yerine Sağlık Profesyonelleri Kursunu alabilirler ve A(1) kriterlerini karşılamaları halinde yıllık olarak tazeleme kurslarını almaları gerekmektedir (U.S. Center for SafeSport, 2022).

NGB'ler, PSO'lar, LAO'lar ve USOPC, yıllık bazda, reşit olmayan sporculara da çocuk istismarının önlenmesi ve bildirilmesi konusunda eğitim vermeli ve ebeveynlerin onayına tabi olmalıdır. Güvenli Spor Merkezi, SafeSportTrained.org adresinde yer alan ve bu gerekliliği karşılayan gençlik kursları sunmaktadır. NGB'ler, PSO'lar, LAO'lar ve USOPC, yıllık olarak, çocuk istismarının önlenmesi ve bildirilmesi konusunda ebeveynlere eğitim vermelidir. Merkez, SafeSportTrained.org adresinde yer alan ve bu gerekliliği karşılayan bir ebeveyn kursu sunmaktadır.

Gönüllü sıfatıyla hizmet veren ve reşit olmayan sporcularla düzenli teması veya onlar üzerinde yetkisi olmayan yetişkin katılımcıların, herhangi bir reşit olmayan sporcular ile etkileşime girmeden önce Merkezin kısa Gönüllü Kursunu veya SafeSport Eğitimli Çekirdek alması gereklidir (U.S. Center for SafeSport, 2022).

Eğitim & Öğretim ve Önleme Politikaları İçin Kurumsal Gereksinimler

Tüm NGB'ler, PSO'lar, LAO'lar ve USOPC, istismarı önlemek için tasarlanmış proaktif politikaları uygulamalıdır. Bu kurumsal gereklilikler aşağıda açıklanmaktadır (U.S. Center for SafeSport, 2022).

- Amerika Birleşik Devletleri Olimpiyat ve Paralimpik Oyunları Komitesi (USOPC), Ulusal Yönetim Organları (NGB) ve Paralimpik Spor Organizasyonları (PSO) kuruluşun yetkisi altındaki yetişkin katılımcıların gerekli eğitimi tamamlayıp tamamlamadığını takip etmelidir.
- Organizasyon, yıllık bazda, küçük sporculara çocuk istismarının önlenmesi ve bildirilmesi konusunda eğitim vermeli ve velilerin onayına tabi olmalıdır.
- Reşit olmayan sporculara verilen eğitim için kuruluş, eğitimin açıklamasını, eğitimin nasıl sunulduğunu ve sağlandığını takip etmelidir.
- Kuruluşun reşit olmayan sporcuların bireysel kurs tamamlamalarını takip etmesi gerekmez.
- Kuruluş, yıllık olarak, çocuk istismarının önlenmesi ve bildirilmesi konusunda ebeveynlere eğitim vermelidir.

NGB'ler, PSO'lar ve USOPC, Merkezin Bölüm III'teki model politikalarının zorunlu bileşenlerini içeren küçük sporcu istismarını önleme politikaları geliştirmelidir. Bu model politikalar

şunları kapsamaktadır:

- Bire bir etkileşimler.
- Toplantılar ve eğitim oturumları.
- Atletik antrenman modaliteleri, masajlar ve ovmalar.
- Soyunma odaları ve soyunma alanları.
- Elektronik iletişim.
- Ulaşım.
- Konaklama.

Politikalar aşağıdaki alt başlıklarda açıklandığı şekilde ABD Güvenli Spor Merkezi (U.S. Center for SafeSport) tarafından onaylanmalıdır. Bununla birlikte, her sporun kendine özgü özellikleri göz önüne alındığında, önerilen bazı bileşenler ve politikalar, uygulanabilir veya uygun olmayabilir. Bir kuruluş model politikalardan daha katı standartlar uygulamayı tercih edebilir (U.S. Center for SafeSport, 2022).

Her NGB, PSO ve USOPC ayrıca kendi Yerel Bağlı Kuruluş (LAO)'larının bu politikaları her LAO içinde uygulamasını şart koşmalıdır. Her kuruluş, tüm program içi temaslar için bu politikaları uygulamalıdır. Kuruluş, kısmen veya tamamen yetkisi altındaki yaptırımli etkinliklerde ve tesislerde, politikaların uygulanmasını ve takip edilmesini sağlamak için adımlar atmalıdır.

ABD Olimpik ve Paralimpik Hareketi İçin Güvenli Spor Kodu (Safesport Code For The U.S. Olympic and Paralympic Movement)

ABD Güvenli Spor Merkezi (The U.S. Center for SafeSport); Birleşik devletlerdeki tüm spor örgütleri ve organizasyonları için (Olimpiyat ve paralimpik komite, ulusal spor örgütleri, spor federasyonları vs.) güvenli spor ortamı sağlamak amacıyla resmi olarak yetkilendirilmiş üst çatı örgütü olarak Birleşik Devletler Kongresi tarafından tanınmıştır (U.S. Center for SafeSport, 2023).

Çocuk Sporcuları Güvende Tutmak İçin Önerilen Politikalar

- Yakın yaş istisnasını karşılamayan veya reşit olmayan sporcu ile ikili ilişkisi olmayan yetişkin katılımcılar, program dışı temas bire bir olmasa bile yasal/veli izni olmadan reşit olmayan sporcular ile program dışı temas kurmamalıdır.
- Yakın yaş istisnasını karşılamayan veya reşit olmayan sporcu ile ikili ilişkisi olmayan yetişkin katılımcılar reşit olmayan sporculara kişisel hediyeler vermemelidir.
- Tüm sporculara eşit olarak dağıtılan ve motivasyon veya eğitim amacına hizmet eden hediyelere izin verilir.

- Sporcuların fotoğrafları veya videoları sadece kamuya açık alanlarda çekilebilir ve genel kabul görmüş ahlak standartlarına uygun olmalıdır.
- Yetişkin katılımcı, ebeveyn/veli ve reşit olmayan sporcunun onayını almamışsa reşit olmayan sporcuların fotoğraflarını veya videolarını kamuya açık bir şekilde paylaşmamalı veya yayınlamamalıdır (U.S. Center for SafeSport, 2023).

Genel Gereklilikler

- Yetişkin katılımcılar bu kurallar altındaki, eyalet yasaları ve federal yasalar kapsamındaki raporlama yükümlülüklerini bilmelidir. Raporlama yükümlülüğü hakkında bilgi sahibi olmamak bir savunma değildir.
- Bu kurallardaki hiçbir şey, bir çocuk istismarı veya diğer suiistimal mağdurunun kendi kendini ihbar etmesini gerektirecek şekilde yorumlanamaz.
- Hiç kimse çocuk istismarı veya diğer yasaklı davranış şüphelerini veya iddialarını soruşturmamalı, merkeze veya uygun makamlara bildirimde bulunmanın bir koşulu olarak iddiaların güvenilirliğini veya geçerliliğini değerlendirmeye çalışmamalıdır.
- Bu bölüm kapsamındaki raporlama gereklilikleri her bir yetişkin katılımcının bireysel yükümlülüğüdür. Bir amire veya yöneticiye bildirimde bulunmak yetişkin katılımcının bu bölümde belirtilen bildirim yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.
- Yetişkin katılımcılar, başka birinin zaten bildirimde bulunduğunu düşünseler bile bildirimde bulunmalıdırlar.
- Yetişkin katılımcılar, kuruluşları tarafından uygulanan diğer raporlama gerekliliklerine uymalıdır (U.S. Center for SafeSport, 2023).

Çocuk İstismarı ile ilgili Bildirim

Bir çocuğun cinsel istismar da dâhil olmak üzere bir çocuk istismarı olayına maruz kaldığına dair bilgi edinen veya bundan makul ölçüde şüphelenen bir yetişkin katılımcının şunları hemen yapması gereklidir;

- Kolluk kuvvetlerine rapor vermelidir.
- ABD SafeSport Merkezi'ne bir bildirimde bulunmalıdır.
- Eyalet yasası kapsamındaki diğer geçerli raporlama gerekliliklerine uymalıdır.

Merkeze bildirimde bulunmak tek başına yeterli değildir. Hem merkeze hem de kolluk kuvvetlerine rapor vermeli ve geçerli diğer eyalet veya federal yasalara uymalıdır. Çocuk İstismarı, mağdur artık bir yetişkin olsa bile, iddia edilen olay sırasında reşit olmayan bir mağdurun dâhil olduğu olayları içerir.

Cinsel Suiistimale İlgili Bildirim Gereksinimleri;

1. Bir cinsel suiistimal olayının meydana geldiğine dair bilgi öğrenen veya makul bir şekilde şüphelenen yetişkin katılımcı, olayı/olayları derhal doğrudan Merkeze bildirmelidir.
2. Bu bildirim gerekliliği, şüpheli mağdurun yetişkin veya küçük olmasına bakılmaksızın geçerlidir.
3. Cinsel suiistimal reşit olmayan birini içeriyorsa, X.B uyarınca çocuk istismarı olarak bildirilmelidir (U.S. Center for SafeSport, 2023).

Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Bu çalışmanın amacı; Amerika Birleşik Devletleri spor sistemi içerisinde var olan sporda çocuk koruma uygulamalarının, ABD’de görev yapan spor yönetimi örgütlerinin ilgili politika, yönetmelik ve uygulamaları üzerinden incelenmesidir. Bu kapsamda incelenen bilgi ve belgelerden elde edilen bulgulara göre; Öncelikle ABD’deki tüm spor organizasyonlarının USOC çatısı altında toplandığı görülmektedir.

USOC başta antrenörler, gönüllüler, sözleşmeli personeller ve yönetim kurulu üyeleri olmak üzere, spor ortamlarında yer alan kişileri ve çocukların katılım sağladığı tüm spor organizasyonlarını kapsayan Güvenli Spor Merkezi (The U.S. Center for SafeSport) isimli kendi sporda çocuk koruma politikasını oluşturmuştur. İlerleyen süreçlerde, USOC, Safesport politikası kapsamında sporculara sağlanan korumayı, USOC Sporcu Güvenliği Programları için Asgari Standartlar Politikasını oluşturarak tüm spor çevrelerine genişletmiştir. Bu gelişmeleri takiben ABD Güvenli Spor Merkezi (The U.S. Center for SafeSport), Reşit Olmayan Sporcu İstismarını Önleme Politikalarını (Minor Athlete Abuse Prevention Policies, MAAPP) geliştirmiştir. Bu politikalar Güvenli Spor Kuralları (SafeSport Code) ile birlikte uygulanmaktadır. Benzer şekilde, İngiltere’de CPSU (Child Protection in Sport Unit - Sporda Çocuk Koruma Birimi), spor alanında çocukların güvende olmalarını sağlamak ve çocuk koruma politikalarını geliştirmek için önemli bir rol oynamıştır. CPSU, spor alanında çocuk koruma politikalarını ve standartlarını geliştirmiştir. Bu politikalar, çocukların güvende olmalarını sağlamak ve spor organizasyonlarının uygun çocuk koruma önlemlerini uygulamalarını teşvik etmek amacıyla oluşturulmuştur (Parasız vd., 2015). Benzer şekilde, Kanada sporunun çatı örgütü olan Sport Canada, federasyonlara yatırım yapmaları için öncelikle bu örgütlerin istismar ve taciz için resmi politikalarını alma şartını koymuştur (Parent ve Demers, 2010). Kanada hükümetinin 2019 yılında çağrısı ile sporda taciz, kötüye kullanım ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak için ülke çapında davranış kuralları geliştirmeye başlamıştır. Bunun için Kanada Antrenörler Derneği (CAC) ev sahipliğinde ülke genelindeki uzmanlar, spor yetkilileri ile bir dizi 13 danışmanın katkısıyla Ulusal Güvenli Spor

Zirvesi gerçekleştirilmiştir. Elit ve genç sporcuların korunması amacıyla özellikle antrenörleri hedefleyen iki eğitim programı bulunmaktadır. Birincisi, Kanada Antrenörler Birliği tarafından uygulanan 1974 yılında oluşturulmuş, Ulusal Antrenörlük Sertifika Programı'nın (NCCP) ilk modülü olan 'Make Ethical Decisions' programıdır (Lang and Hartill, 2016). İkinci program ise farkındalık yaratmak, bilgi edinmek, zorbalık, istismar, taciz ve ihmali önlemek için araçlar olmak üzere etkileşimli bir çevrimiçi program olan 'Respect in Sport'tur (Lang and Hartill, 2016). Bununla birlikte çocukları cinsel istismardan koruma örgütü olan Commit to Kids; Kanada Çocuk Koruma Merkezi tarafından Kanada Antrenörler Birliğine ve sporda çocukla iletişim içerisinde olan herkese eğitim veren birimdir. İyi dokunuş kötü dokunuş ya da uygun olan ve olmayan davranışları ayıran model, Commit to Kids'te açık bir şekilde ifade edilmiştir (Safe Sport for All, 2019; Ewing, 2018).

Kanada'da Safesport, bazı araştırmacılar tarafından eğitimlerde ve politikalarda benimsenen 'kötü muamele' üzerinden kavramsallaştırılıyor. Örneğin, tüm Kanada Ulusal Spor Organizasyonları, Sporda Kötü Muamelenin Önlenmesi ve Bu Konuyla Mücadeleye İlişkin Evrensel Davranış Kurallarını (Universal Code of Conduct to Prevent and Address Maltreatment in Sport, UCCMS) uygulamalı ve bunlara bağlı kalmalıdır. Kanada Ulusal Spor Organizasyonları, Sporda Kötü Muamelenin Önlenmesi ve Bu Konuyla Mücadeleye İlişkin Evrensel Davranış Kuralları (UCCMS), spor organizasyonlarının Güvenli Spor sunmasına yönelik ilkeleri, tanımları, yasaklanmış davranışları ve yaptırımları özetlemektedir (Safe sport and safeguarding in Canada, 2023).

ABD Safesport programları, çocukların istismardan, tacizden ve kötüye kullanımdan korunmasını hedefler. Bu spor organizasyonlarında, antrenmanlarda ve yarışmalarda çocukların güvende olduğundan emin olunmasını sağlar. CPSU, İngiltere'deki spor organizasyonlarına ve kulüplere, genç sporcuların güvenliğini ve korunmasını sağlamak için çocuk koruma politikaları ve uygulamaları geliştirmede rehberlik sağlar. Safesport (Güvenli Spor) konusundaki araştırmaların çoğu Kanada, Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık ve Avustralya gibi gelişmiş ülkelerle sınırlıdır. Safeguarding (Koruma), çocuk koruma mevzuatından türetilmiştir ve Birleşik Krallık ve İrlanda'da sporla ilgili mevzuatta uygulanmaktadır. Safeguarding'in (Korumanın), sporu insan haklarını ve güvenliği geliştirmeye yönelik bir araç olarak ele alması nedeniyle Safesport'dan (Güvenli Spor'dan) genel olarak farklıdır. Örneğin, Safeguarding (koruma), spor paydaşlarının güvenli ve kapsayıcı spora katılma konusundaki temel haklarını destekleyecek şekilde işlemelidir (Gurgis vd., 2022). Ancak Türkiye henüz bu tür bir ilerleme kaydetmiş değil. Türkiye'de sporda çocuk koruma programı politikalarının, Gençlik ve Spor Bakanlığı koordinasyonunda henüz geliştirilmemiş olması ayrıca tüm federasyon ve spor kulüplerinde uygulanmaması ciddi bir eksikliklerdir.

ABD’de sporcu koruma politikasının bir parçası olarak, 18 yaş altı sporcularla çalışacak kuruluşların, safesport ile sertifikalandırılmış olmasını zorunlu kılmayı tavsiye etmiştir. Benzer şekilde İngiltere’de de CPSU (Child Protection in Sport Unit), sporla ilgili kişileri ve organizasyonları çocuk koruma konularında eğitmek ve farkındalıklarını artırmak için kaynaklar sunmuştur. İngiltere’de de çocuklarla çalışan tüm yetişkinler sporda çocuk koruma eğitimi almak zorundadır (Parasız ve ark, 2015). İngiltere’de 18 yaşın altındaki sporcularla çalışan antrenörlerin belirli bir yeterlilik kazanması gereklidir ve bu konuda spor yöneticileri, antrenörler, ebeveynler, çocuklar özel eğitim alırlar. Bu akreditasyona sahip olmayan hiçbir antrenörün reşit olmayan çocuklarla çalışmasına izin verilmemektedir (Parasız vd., 2015). Ancak Türkiye henüz bu tür bir ilerleme kaydetmiş değil. Bugün Türkiye’de çocuklarla çalışmak polis, yargı ve öğretmenlik meslekleri için zorunlu eğitim gerektirirken, çocuklarla bu mesleklerden çok daha fazla etkileşim içinde olan antrenörlerin aynı zorunlu eğitime sahip olmaması ciddi bir eksikliklerdir.

ABD sporda çocuk koruma uygulamalarında, ebeveynlerinin safesport eğitimi alarak farkındalıklarının artırılmasına da önem vermektedir. Aynı şekilde İngiltere’de, maruz kaldıkları ihmalî fark edebilmeleri ve çekinmeden ihbar edebilmeleri için spor yapan çocukların ve ebeveynlerinin de eğitilmesi oldukça önemlidir (Parasız vd., 2015). Ancak, Türkiye’de başta çocuklar olmak üzere ailelere dâhi, spor ortamlarında çocukların korunması konusunda, herhangi bir biçimde bilgilenecek imkânların sunulmamasının bir eksiklik olduğu söylenebilir. Türk sporuna katılımın artarak devam etmesi ve imajı ile hem çocukların hem de neslin korunması bakımından gerekli tedbirlerin ilgili kurumlarca alınmasının ve takibinin hayati önem arz ettiği söylenebilir.

ABD, reşit olmayan sporcularla (18 yaş altı) düzenli temas halinde olan tüm antrenörlerin, geçmiş kontrolünü tatmin edici bir şekilde tamamlamasını zorunlu kılmıştır. Benzer şekilde, Birleşik Krallık’taki bazı federasyonların yeni işe alınan kişilerin geçmişlerinde çocuk istismarıyla ilgili bir suç geçmişi olup olmadığını araştırdığı kaydedilmiştir. Böyle bir durum olmasa bile, bu kişiler yine de çeşitli denemelere tabi tutulabilmekte ve daha önce çocuklarla çalışmış olan tanınmış kişilerden referans istenebilmektedir (Parasız vd., 2015). Ancak Türkiye henüz bu tür bir ilerleme kaydetmiş değil. Türkiye’de çocuklarla çalışacak antrenör, personel ve diğer ilgililere yönelik sabıka kaydı ve referans kontrolü zorunluluğu bulunmamasının ciddi bir eksiklik olduğu söylenebilir.

ABD’de Safesport, açık iletişimi ve şüpheli durumların raporlanmasını teşvik eder. Herkesin potansiyel bir çocuk istismarı durumunu yetkililere bildirmesi önemlidir. Benzer şekilde, İngiltere’de CPSU, açık iletişimi ve şüpheli durumların doğru şekilde raporlanmasını teşvik eder. Herhangi bir şüpheli çocuk istismarı durumu yetkililere bildirilmelidir.

ABD’de Safesport Kuralları (Safesport Code), bir çocuğun cinsel istismar da dâhil olmak üzere bir çocuk istismarı olayına maruz kaldığına dair bilgi edinen veya bundan makul ölçüde şüphelenen bir yetişkin katılımcının nasıl hareket etmesi gerektiği noktasında rehberlik sağlar. Benzer şekilde, İngiltere’de CPSU, çocuk istismarı veya ihmal şikâyetlerini ele almak için spor organizasyonlarına nasıl yardımcı olabileceklerini öğretir. İhmal veya istismar şüphesi durumunda nasıl hareket edilmesi gerektiği konusunda rehberlik sağlar. Bununla birlikte Türkiye’de sporda çocuk istismarına yönelik rehberlik sağlayacak kaynakların olmamasının bir eksiklik olduğu ve emniyet, jandarma aramaları dışında herhangi bir ihbar mekanizmasının bulunmadığı söylenebilir.

Safesport programları, çocuk istismarı vakalarını inceleyen ve gerekirse cezai yaptırımlar uygulayan bir sistem içerir. Benzer şekilde, İngiltere’de CPSU, istismar vakalarının incelenmesine ve gerekirse cezai yaptırımların uygulanmasına yönelik yardımcı bir sistem içerir. Bu cezai işlemler, istismarcıların sorumluluğunu bilmesini sağlayabilir. Ancak Türkiye henüz bu tür bir ilerleme kaydetmemiştir. Gençlik ve Spor Bakanlığı ve tüm spor federasyonları bünyesinde ihbar mekanizması veya olabilecek vakalara anında müdahale edecek caydırıcı çalışmalar yürütülmemesinin bir eksiklik olduğu söylenebilir.

Amerika Birleşik Devletleri’nde, kurallar ABD Güvenli Spor Merkezi (The U.S. Center for SafeSport, the Center) tarafından belirlenir. USOPC, NGB'ler ve Yerel Bağlı Kuruluşlar (LAO'lar) her bakımdan bu politika ve prosedürlere uymak zorundadır. Benzer şekilde, Parasız, Şahin ve Çelik (2015)’in sporda çocuk koruma uygulamaları: İngiltere örneği çalışmasının sonucunda; NSPCC'ye bağlı olan ve 2001 yılında kurulan Sporda Çocuk Güvenliği Birimi (CPSU), İngiltere'nin sporda çocuk güvenliği programını denetlemektedir. İngiltere'de sporu denetlemekten sorumlu tüm bağımsız spor kuruluşlarının (federasyonlar, olimpiyat komiteleri, spor kulüpleri) yasal zorunluluk olarak çocuk güvenliği önlemlerini uygulaması gerektiği tespit edilmiştir (Parasız vd., 2015). Buna paralel olarak, Kanada sporu olimpik alanda "Sport Canada" olarak bilinen federe bir organizasyon tarafından denetlenmektedir. Sport Canada, "Fiziksel Aktivite" ve "Spor Yasası" kanunlarıyla yetkilendirilmiştir. Tüm Kanadalıların daha iyi bir refah için spor yapma şansını arttırmak, ülkenin spor ortamının amacıdır. Eyalet ve bölge hükümetleri Kanada spor politikaları ve girişimleri ile işbirliği yapmaktadır. Federal, kırsal ve bölgesel yönetim bu işleyişi devam ettirmektedir. Kanada'da, her eyalet ve bölge kendi çocuk koruma yasalarına sahiptir. Örneğin, Ontario'da "Çocuk ve Aile Hizmetleri Yasası (Child and Family Services Act)" uygulanır. Çocuk koruma uygulamaları, spor organizasyonları ve kulüpler tarafından yerel olarak yönetilir (Safe sport and safeguarding in Canada, 2023).

Genel olarak, bu ülkelerde sporda çocuk koruma konusundaki temel prensipler benzerdir. Çocukların fiziksel, duygusal ve cinsel istismardan korunması ve spor etkinliklerinin güvenli bir ortamda gerçekleşmesi amaçlanır. Ancak yasal düzenlemeler, uygulamalar ve yerel politikalar ülkeden ülkeye değişebilir. Spora katılan kişiler, kendi ülkelerinin ve organizasyonlarının belirlediği kurallara ve gereksinimlere uymalıdır. Bu nedenle, spora katılan kişilerin yerel düzenlemelere ve organizasyonların kendi kurallarına dikkat etmeleri önemlidir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde, yaygın ve etkin bir sporda çocuk koruma sisteminin var olduğu ve spor ortamındaki tüm paydaşların ilgili uygulamalara dâhil olmasının sağlanarak spor yapan çocukların korunmasında doğru ve önemli adımlar atıldığı söylenebilir. Çocukların spor yaptığı her yer ve örgütte İngiliz devleti de sporda çocuk koruma programının A'dan Z'ye kadar sistemin içine işlemesini ve ciddiyetle yürütülmesini sağlamıştır (Parasız vd., 2015). Kanada'da, her eyalet ve bölge kendi çocuk koruma yasalarıyla sporda çocuk koruma uygulamalarını sisteme önemle dâhil etmiştir. Ancak Türkiye henüz bu türde tam bir ilerleme kaydetmemiştir. Aydın ve Gül (2019) yapmış oldukları çalışmada, Gençlik ve Spor Bakanlığını, Türkiye'nin ulusal gençlik ve spor politikasından sorumlu kamu otoritesi olarak belirtmiştir. Sporda çocuk koruma programı politikalarının Gençlik ve Spor Bakanlığı koordinasyonunda geliştirilmesi ve tüm federasyon ve spor kulüplerinde uygulanması önerilmiştir. Gençlik ve Spor Bakanlığı ve taşra teşkilatlarının sporda çocuk koruma programı uygulamalarının yetersiz olduğunu belirtmiştir. Sporda çocuk koruma programını uygulamak için yeterince çaba göstermediğini de belirtilmiştir.

Türkiye'de çocuk koruma önlemlerinin uygulanması gerektiği genel kabul görmektedir. Türkiye'nin BM (Birleşmiş Milletler) ve UNICEF (Birleşmiş Milletler Uluslararası Çocuklara Acil Yardım Fonu) üyeliği göz önünde bulundurulduğunda, bu kuruluşların anlaşmalarının çocuk koruma önlemlerini içermesi gerektiği açıkça belirtilmektedir (UNICEF, 2004). Bazı araştırmalar incelendiğinde, Türkiye'deki spor federasyonlarının sporda çocuk güvenliği girişimlerini yürüttüğü sonucuna varmak mümkün değildir. Otyakmaz'a (2018) göre, Türkiye'de çocuklar, özellikle spor gruplarında çocuk güvenliği önlemlerinin bulunmaması nedeniyle çocukların istismar konusunda savunmasız kaldığını belirtmiştir.

Türkiye'de sadece birkaç spor federasyonu ve kulübü sporda çocuk koruma girişimlerini benimsemiştir. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın yönetiminde yasal düzenlemelerin tam olarak oluşturulmamış olması, sistemin uygulanmasında bazı sorunlara neden olmaktadır. Dünya spor sistemi ile kıyaslandığında Türkiye'nin geride kaldığı görülmekte ve bu durum çocukların güvenli bir ortamda spor yapmasını engellemektedir. Bu sistemin yasal düzenlemelerle zorunlu hale getirilmesi ve gençlerin eğitime yönelik faaliyetlerin yürütülmesi, belirtilen hedeflerin en önemli

dayanaklarıdır. Çocukların spor ortamlarında ihtiyaç duydukları güvenli ortamın oluşturulması noktasında, gelişmiş ülkelerdeki sporda çocuk koruma ve güvenli spor sistemlerinin esaslarına uygun yasal düzenlemelerin tamamlanmasıyla gerekli işbirliğinin sağlanacağı söylenebilir.

Kaynakça

- Aydın, H., ve Ö. Gül. (2019). Sporda uluslararası çocuk koruma programlarının Türkiye ekseninde değerlendirilmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7, 89, 558-581.
- Çelik, A., Zengin, S., ve Baş, M. (2017). Sporcu lise öğrencilerinin saldırganlık düzeylerinin belirlenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(4), 20-31.
- David, P. (2004). *Human rights in youth sport: a critical review of children's rights in competitive sport*. London: Routledge.
- Ewing, L. (2018, 7 November). Canada losing ground on abuse, harassment reporting in sports: study. *The Canadian Press*. <https://www.cbc.ca/sports/canada-sport-abuse-1.4895423/> adresinden 03.01.2020 tarihinde alınmıştır.
- Gurgis, J. J. (2021). *From safe to safeguarding: Conceptualizing and Advancing Safe Sport*. University of Toronto (Canada).
- Gurgis, J. J., Kerr, G., & Darnell, S. (2022). 'Safe sport is not for everyone': Equity-deserving athletes' perspectives of, experiences and recommendations for safe sport. *Frontiers in psychology*, 13, 832560.
- Lopiano, D. A., and Zotos, C. (2014). 10 Athlete welfare and protection policy development in the USA. *Safeguarding, Child Protection and Abuse in Sport: International Perspectives in Research, Policy and Practice*, 10.
- Lang, M., ve Hartill, (2016). *Safeguarding, child protection and abuse in sport international perspectives in research, and policy and practice*, Routledge, 107-110.
- MacPherson, E., Battaglia, A., Kerr, G., Wensel, S., McGee, S., Milne, A., and Willson, E. (2022). Evaluation of publicly accessible child protection in sport education and reporting initiatives. *Social Sciences*, 11(7), 310.
- Otyakmaz, M. B. (2018). *Futbolda çocuk koruma uygulamalarına yönelik nitel bir araştırma* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). T.C. İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Parasız, Ö., Şahin, M.Y., ve Akın, Ç. (2015). "Sporda çocuk koruma programı uygulamaları: İngiltere örneği", *International Journal of Science Culture and Sport* (IntJSCS): Special Issue 3: 641-653.
- Parent, S., and Demers, G. (2011). Sexual abuse in sport: A model to prevent and protect athletes. *Child Abuse Review*, 20(2), 120-133.
- Parent, S., Fortier, K., Vaillancourt-Morel, M. P., Lessard, G., Goulet, C., Demers, G., and Hartill, M. (2020). Development and initial factor validation of the French Conformity to the Sport Ethic Scale (CSES). *Canadian Journal of Behavioural Science/Revue canadienne des sciences du comportement*, 52(4), 331.
- Saul, J. (2007). *Preventing child sexual abuse within youth-serving organizations: Getting started on policies and procedures*. US Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Injury Prevention and Control, Division of Violence Prevention.
- Safe Sport and Safeguarding in Canada (2023,14 Sept). <https://sirc.ca/wp-content/uploads/2023/07/Safe-Sport-Lit-Review.pdf/> adresinden 14 Eylül tarihinde alınmıştır.
- Safe Sport All (2019, 7 July). <https://www.canada.ca/en/canadian-heritage/news/2019/03/safe-sport-for-all.html/> adresinden 7 Temmuz 2023 tarihinde alınmıştır.
- Tunçer, P. (2018). Çocuk ihmal ve istismarında kamu yönetiminin hukukî sorumluluğu. *Kesit Akademi Dergisi* , (14) , 162-187.
- The U.S. Olympic Committee (2010, 6 June). Working group for safe training environments – Recommendations to the USOC board of directors. <https://swimswam.com/wp-content/uploads/2018/12/EC-USOC-Report-12.20.18-Final-REV.pdf/> adresinden 6 Haziran 2023 tarihinde alınmıştır.
- U.S Center For Safe Spor (2022, 7 October). Minör athlete abuse prevention policies. <https://swimswam.com/wp-content/uploads/2018/12/EC-USOC-Report-12.20.18-Final-REV.pdf/> adresinden 7 Ekim tarihinde alınmıştır.

- U.S. Center for SafeSport (2023, 5 June). Safesport code fort he U.S. olympic and paralympic movement. <https://uscenterforsafesport.org/response-and-resolution/safesport-code/> adresinden 5 Haziran 2023 tarihinde alınmıştır.
- USA Gymnastics Safe Sport Policy (2019, 10 Oct.). USA Gymnastics releases 2019 USA gymnastics safe sport policy. <https://usagym.org/usa-gymnastics-releases-2019-usa-gymnastics-safe-sport-policy/> adresinden 10 Ekim 2023 tarihinde alınmıştır.
- UNICEF (2004, 3 September). Dünya çocuklarının durumu 2003. New York, s.74. <http://www.ilo.org/ankara/lang--tr/index.htm/> adresinden 3 Eylül 2023 tarihinde alınmıştır.
- Vertommen, T., Schipper-van Veldhoven, N., Wouters, K., Kampen, J. K., Brackenridge, C. H., Rhind, D. J., and amp; Van Den Eede, F. (2016). Interpersonal violence against children in sport in the Netherlands and Belgium. *Child abuse & Neglect*, 51, 223-236. doi: 10.1016/
- Willson, E., Kerr, G., Stirling, A., and Buono, S. (2022). Prevalence of maltreatment among Canadian national team athletes. *Journal of interpersonal violence*, 37(21-22), NP19857-NP19879.
- World Health Organization. (1999). Child Protection İn Sport Policy. *Sport And Child & Youth Development Thematic Working Group Definition Of Child Abuse*.
- Zengin, S., ve Şentürk, İ. (2022). Paralimpik Oyunların Tarihsel Gelişimi. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 53-64.

Bu eser [Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.